

Liberter Kranjec

Disciplinarni red

za

c. k. državne gimnazije **na Kranjskem.**

*Potrjen z razpisom visocega c. kr. naučnega ministrstva z dne
16. julija 1887, št. 11400.*

(Dež. šol. svet št. 1444 ex 1887.)

V Ljubljani.

Natisnila A. Klein & Comp.

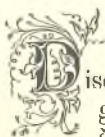
1903.

Opomnja. Vsak učenec je dolžan omisliti si po jeden izvod teh disciplinarnih predpisov, hraniti jih sam, a pokazati jih tudi roditeljem ali njih namestnikom.

P. n. roditelji ali njih namestniki so prošeni svojim sinovom ali gojencem v prid pismeno potrditi gimnazijskemu ravnateljstvu, da so disciplinarne predpise vzeli na znanje.

I. Splošna določila.

§ 1.

Disciplinarni red obseza ona pravila, po katerih so se gimnazijski učenci kot taki dolžni ravnati v šoli in zunaj šole.

One dolžnosti, katere jim je spolnovati nasproti državni družbi, tu niso naštete, vendar bi vodstvo zavoda tudi disciplinarno postopalo z onim, ki bi te dolžnosti, kolikor se tičejo šole, zanemarjal ali se zoper nje pregrešil.

§ 2.

Vsak učenec se s svojim vstopom v gimnazij zaveže, da se hoče vestno držati šolskega reda; zaveže se, da hoče z vso gorečnostjo spolnovati dolžnosti svojega poklica, redno in točno zahajati k pouku ter se ga udeleževati z živo pazljivostjo, da si hoče s pridnim ponavljanjem doma za trdno osvojevati, čemur se je učil v šoli, resno in pobožno udeleževati se duhovnih vaj, prizadevati se za nravno vedenje v šoli in zunaj šole, brezpogojno pokoriti se vsem odredbam šolskih oblastev, ugoditi vsakemu povelju učiteljev na zavodu ter vsem višjim nasproti vesti se ponižno in uljudno.

Če se kdo pregreši zoper zapovedi in dolžnosti, zapade tem ostrejši kazni, čim više je v starosti in v razredih.

II. Posebna določila.

5 gl 80

a) Duhovne vaje.

§ 3.

Učenec se udeležuj službe božje in vseh drugih zapovedanih duhovnih vaj vestno in dostojno; tudi molitve pred poukom in po pouku udeležuj se s povzdignenim duhom. Nedostojno vedenje, lahkomišno izostajanje in zamujanje se ostro kaznuje.

§ 4.

Duhovnih vaj koga oprostiti sme v pojedinih slučajih učitelj veronauka, ki naznani to tudi razredniku, sicer pa le ravnatelj, ki dá to tudi učitelju veronauka in razredniku na vednost.

b) Vedenje v šoli.

§ 5.

V šolo učencem ni prihajati niti prerano niti prepozno. Učilnice se odpro četrť ure pred začetkom pouka ali božje službe.

V učilnico stopijo učenci odkriti ter sedejo mirno vsak na svoje mesto, tam počakajo učiteljevega prihoda ali pa zvonila, znanečega, da je iti v cerkev.

Ako je učencem dovoljeno od učitelja dotičnega predmeta, da si smejo pred uro ogledovati zemljevide, rudnine i. t. d., mora se to zgoditi prav mirno.

§ 6.

Vsak učenec bodi po vnanjem redem, snažen in dostojen ter skrbi pri svojih učnih knjigah, zvezkih in pri drugi opravi za snažnost in ličnost.

§ 7.

Vsak učenec naj si oskrbi o pravem času za pouk potrebnih predpisanih knjig in učnih pripomočkov. Ko bi kakšen učenec ne ustregel te zahtevi, utegnili bi ga izključiti od nadaljnega obiskovanja šole.

Druge nego za pouk potrebne stvari, knjige, novine itd. s seboj prinašati je prepovedano. Kdor takih nepotrebnih stvari prinese s seboj, vzamejo se mu, a vrnejo se samo roditeljem ali odgovornim nadzorovalcem.

§ 8.

Nobeden učenec ne sme mesta, katero mu je odkazal razrednik, zameniti z drugim, če mu ne dovoli tega razrednik ali pa za posamezne ure dotični strokovni učitelj.

§ 9.

Med uro obračaj učence vso svojo pazljivost na pouk ter se vestno varuj, da pouka ne moti; ogibaj se vsake razmišljenosti ter se ne pečaj s tujimi, k dotičnemu pouku ne spadajočimi rečmi.

§ 10.

Z vsakim naznanilom ali opravičilom zglasiti se je pri dotičnem učitelji, predno se prične pouk. Želje, zadevajoče ves razred, razložiti mora praviloma učence, ki je od razrednika v to določen.

Ako želi kakšen učenec med poukom kaj povedati, dá naj znamenje dvignivši roko; le ako je sila, sme vstati s sedeža.

§ 11.

Ob prihodu in odhodu učiteljev, ravnatelja ter vseh oseb, katerih dostojanstvo zahteva vnanjega počeščenja, naj učenci vstanejo ter stojé, dokler se jim ne dá znamenje, naj sedejo.

§ 12.

Med poukom na stran hoditi je dopuščeno izjemno samo v nujnih slučajih s privolitvijo učiteljevo, toda le pojedinim, nikdar ne po več učencem zajedno.

Učence med poukom iz učilnic ven klicati je praviloma dopuščeno samó učiteljem.

Postavanje po hodiščih in pred šolskim poslopjem, tekanje po stopnicah pred poukom in med učnimi urami ni dovoljeno.

§ 13.

Odmor med drugo in tretjo ter med tretjo in četrto uro odmenjen je počitku. Tedaj se smejo učenci, če lokalne razmere dopuščajo, sprehajati po hodiščih in po dvorišči ter použiti nekaj živeža.

Sladčic ne smejo prinašati s seboj.

Nobeden učenec ne sme brez dovoljenja kakega učitelja oditi iz šolskega poslopja. Kadar pa pozvoni, podaj se vsak učenec nemudoma v svojo učilnico.

§ 14.

Vsakoršno poškodovanje in ponesnaženje šolskih prostorov, šolskega orodja in učnih pripomočkov ter stvari, ki so lastnina kakega součenca, je kar najstrože prepovedano. Kdor bi kaj poškodoval, dolžan je škodo povrniti, in če je to storil očitno iz razposajenosti, zadene ga vrhu tega še kazen. Ko bi ga pa ne pozvedeli, tedaj morajo škodo povrniti vsi učenci v razredu, po okolnostih iz več razredov skupaj.

Knjige, izposojene iz knjižnice ali iz podpornega društva, vrniti je o določenem času knjižničarju ali kustosu. Kdor se pregreši zoper to, izgubi pravico izposojevanja. Poškodovane knjige se morajo po okolnostih, izgubljene pa vselej z novimi nadomestiti.

§ 15.

Svojevoljno okna odpirati, na oknu sloneti ali skozi okno klicati ni dopuščeno.

§ 16.

Ko je pouk končan, zapusté naj učenci mirno in počasi šolsko poslopje. Knjig, šolskih stvari i. t. d. ni puščati v učilnici. Vsakoršno dirjanje in pehanje, vsakoršen nedostojen hrup na stopnicah in hodiščih je prepovedan.

c) Šolske zamude.

§ 17.

Vsak učenec je dolžan zderžema obiskovati šolo. Ako ima učenec tehten vzrok izostati, tedaj si izprósi za jedno samo uro privoljenja pri dotičnem učitelji, za jeden dan pri razredniku in za več nego jeden dan pri ravnateljji.

§ 18.

Dolžnost rednega obiskovanja se razteza tudi na neobligatne predmete.

Svojevoljen odstop od pouka v kakem prostem predmetu, ki si ga je učenec izbral, jemlje se v poštev vsaj pri določevanji splošnega reda v pridnosti.

§ 19.

Ako učenec zboli ali ako je kako drugače zadržan, mora to, če le mogoče, v 24 urah po zanesljivi osebi ali pismeno zglasiti. Kadar zopet pride v šolo, mora z verodostojnim spričevalom od roditeljev ali njih namestnikov, in kadar razrednik to zahteva, z zdravniškim izpričevalom opravičiti svojo zamudo.

Ako učenec 8 dnij zapóred brez verodostojnega naznanila izostane od pouka, misliti si je, da je izstopil; izbrisati ga je iz katalogov in tedaj nima več pravice do odhodnega spričevala.

Zopet vsprejeti se sme takšen le izjemno, ako svoj neprihod popolnoma opraviči ter ves učiteljski zbor v to dovoli.

d) Vedenje zunaj šole.

§ 20.

Razven šolskih ur ima učenec domá dolžnost popolnoma naučiti se lekcij, izuriti se v njih ter ponavljati, kar je treba, izdelovati pismene naloge in se pripravljati za šolo.

Posebno skrb obračaj učenec na pismene domače naloge; te mora kar najkorektnije izdelovati, natančno in lično spisovati in o pravem času oddajati.

§ 21.

Učenec se kaži tudi zunaj šole z dostojnim, skromnim, uljudnim in nravnim vedenjem vrednega gojenca svojega izobraževališča.

Umeje se samo ob sebi, da mora učenec svojim dobrotnikom izraziti svojo zahvalnost tudi še koncem šolskega leta.

§ 22.

Prosti čas uporabljaj učenec za potrebni telesni počitek ter z urejenim privatnim čitanjem po navodih in nasvetih učiteljev. Posluževati se posojilnih knjižnic, čitati ali razširjati pohujšljive knjige je strogo prepovedano; učenec se poslužuj šolske knjižnice, ki skrbi tudi za primerno zabavno berilo.

Prepovedano je naročati si političnih spisov.

§ 23.

Proti součencem bodi gimnazijalec vedno prijazen in po-
strežen, spravljiv in prijenljiv; sovražnosti zaradi narodnosti se je strogo ogibati. Tožbe o prizadeti krivici je oglašati pri razredniku. V občevanji se potruži učenec za dostojno govorjenje in vedenje, iz spoštovanja do samega sebe in do drugih se ogibaj vsega, kar bi bilo surovo, trivijalno in podlo.

§ 24.

Skladati denarje v kakoršen koli si bodi namen brez dovolitve šolskih oblastev ni dopuščeno.

§ 25.

Pozno v noč po ulicah pohajati je za gimnazijalce nespo-
dobno, torej je to opuščati. Vsak gimnazijalec mora biti doma ob tisti uri, katero določi učiteljski zbor oziraje se na letni čas in lokalne razmere.

Brez namena po javnih prostorih postavati in v nepretrganih vrstah pohajati po mestnih ulicah, po šetališčih in po trotoarji ni dopuščeno.

V šolo ali cerkev palice s seboj jemati ni dopuščeno.

§ 26.

Zahajati v kavarne dovoljeno je gimnazijalcem izjemno le v družbi z roditelji ali njih namestniki. Tudi gostilne smejo učenci spodnjega gimnazija, tako tudi učenci V. in VI. razreda le izjemno obiskovati v družbi z roditelji ali njih namestniki.

Učencem VII. in VIII. razreda pa je dovoljeno po pameti obiskovati to ali ono gostilno, ki je na dobrem glasu, a to le, kadar je za tisti dan šolski pouk popolnoma končan in le za malo časa.

Od septembra do konca aprila ni ostajati v gostilni čez osmo, od majnika do julija ne čez deseto uro zvečer.

Vsaka zloraba te dovolitve, kakor tudi očitna lenoba utegne dati povod, da se ta dovolitev prekliče za krajšo ali daljšo dobo. Nedostojno vedenje, pijanost, prepir in vsakršno razsajanje se bodo ne samo s preklicem te dovolitve, nego tudi sicer najstrože kaznovali, po okolišnih s takojšnjo izključitvijo.

Najemati si posebne sobe za igranje in popivanje je strogo prepovedano.

§ 27.

Tobak kaditi je učencem spodnjega gimnazija prepovedano. Nasledki prezgodnega ali nezmernega kajenja za zdravje, stroški, v kakoršne to ubožnejše učence zapeljava, dajo učiteljskemu zboru povod, da vsem učencem tudi kajenje doma resno odsvetuje.

Učencem zgornjega gimnazija je kajenje v šolskem poslopji, v mestu po ulicah, dalje v javnih prostorih, na javnih sprehajališčih in zabavališčih prepovedano.

§ 28.

Igre za denar, osobito kartanje, so povsodi, v javnih prostorih pa vse igre kar najstrože prepovedane.

Kdor greši zoper to, pride v disciplinarno kazen in po okolišnih more biti po brezuspešnem opominjanji izključen.

§ 29.

V gledališče hoditi smejo učenci spodnjega gimnazija le v družbi z roditelji ali njih namestniki, če so si izprosili dovolitve pri razredniku ali pri ravnatelji. Učencem zgornjega gimnazija je splošno dovoljeno obiskovanje gledališča, če roditelji ali njih namestniki za to vedo in to odobravajo, vendar ravnatelj lahko zabrani obiskovanje nakaterih iger in predstav. Zloraba ali slabo napredovanje da povod, da se učencu ta dovolitev odtegne. — V gledališči na galerijo hoditi je prepovedano.

Zahajati k sodnijskim obravnavam ter k obravnavam javnih društev je gimnazijalcem prepovedano.

§ 30.

Javnih produkcij in zabav, ki jih prirejajo od oblastva pripoznana društva ali zase omejene združbe, smejo se z dovoljenjem ravnateljevih udeleževati učenci zgornjih razredov, javnih plesov jednake vrste pa le učenci VII. in VIII. razreda. — Udeleževati se maškerad je gimnazijalcem prepovedano.

Priréjati med seboj plesne zabave je prepovedano. O dovolitvi, je li smeti obiskovati plesne ure, odločuje za posamezne slučaje učiteljski zbor, pojedinemu učencu pa potem dá dovoljenje ravnatelj.

§ 31.

Gimnazijski učenci se ne smejo udeleževati pri društvih, osnovanih od negimnazijalcev niti kot udje niti kot poslušalci.

Gimnazijskim učencem je vsaka politična ali nacijonalna demonstrativna izjava v šoli in zunaj šole strogo prepovedana.

Ti tudi ne smejo med seboj ustanavljati nikakih društev, torej tudi ne nositi ni društvenih ni kakih drugih znamenj.

Šhajati in zbirati se v večjem številu, da bi se literarno izobraževali ali gojili družabnost, smejo se le z dovoljenjem učiteljskega zbora in pod njegovim nadzorstvom.

Učiteljski zbor ima pravico učence, ki se pregreše zoper te predpise, ko bi jednokratno opominjanje ostalo brez uspeha, odstraniti iz zavoda.

Ali se more dovoliti učencem, da smejo sodelovati pri pojedinih društvenih predstavah, ali se jih kot gostje udeležili, o tem razsodi v posameznih slučajih učiteljski zbor, oziraje se na posebna dotična ukazila šolskega oblastva.

§ 32.

Baklade, podoknice in jednake ovacije komur koli si bodi napravljati je gimnazijskim učencem dovoljeno le v izjemnih slučajih z dovolitvijo pristojnih oblastev; dovolitve v to prositi jim je o pravem času po ravnatelji.

§ 33.

Učencem ni dovoljeno pošiljati v javnost svojih duševnih proizvodov brez dovolitve učiteljskega zbora.

§ 34.

Kopanje, plavanje in drsanje na drsališči ter igranje pod milim nebom dovoljeno je, ako ne prestopi mej varnosti in dostojnosti, in v taki meri, da učenec šolskih dolžnosti pri tem ne zanemarja. Skupni izleti so dovoljeni samo pod vodstvom in nadzorstvom kakega učitelja.

§ 35.

Vsak učenec mora biti pod nadzorstvom roditeljev ali kakega drugega odgovornega nadzorovalca.

Stanovanje in odgovornega nadzorovalca morajo izbrati roditelji ali njih namestniki; prvi izbor in vsako premembo je

naznaniti ravnatelju po razredniku. V gostilni stanovati ali obedovati je dovoljeno samo v posebnih slučajih in le z dovoljvijo ravnateljevo.

Učiteljski zbor je upravičen, vsak čas prepričati se s tem, da kakšen učitelj ali ravnatelj sam ogleda dijaška stanovanja, če ista ugajajo v zdravstvenem in nravnem oziru in če učenci tudi v svojih stanovanjih izpolnjujejo disciplinarne predpise.

Kadar dobro utemeljena dejstva kažejo na to, da so domače razmere, v katerih se nahaja gojenec, kvarne za njegovo nravnost, lojaliteto in njegov učni napredek ali za njegov telesni razvitek, tedaj ima učiteljski zbor pravico, zahtevati od roditeljev, pri osirotelih gojencih od varuha, da premeni svojo hrano in svoje stanovanje in, kadar se tej zahtevi ne ugodi, nasvetovati, da se učenec izključi. Po stanovanjih, o katerih se je našlo, da so na navedeni način neprimerna, se v bodoče učenci ne smejo nič več nastanjovati

§ 36.

Izdana gimnazijska in zrelostna spričevala so javna pisma. Popravljanje redov in ponarevanje podpisov je pod disciplinarno kaznijo, — po okolnostih more dati povod izključenju in sodnemu kaznovanju.

Učenci se opozárjajo, naj spričevala dobro shranijo, ker se duplikati semestralnih spričeval redkokedaj izdájajo, duplikati zrelostnih spričeval pa le tedaj, če to dovoli deželno šolsko oblastvo.

§ 37.

Svoj odhod iz učnega zavoda dostojno naznani vsak učenec ravnatelju. Odhodno spričevalo ali odhodno opomnjico dobi le, ako dokaže, da so mu roditelji ali njih namestniki dovolili izstopiti.

Pričakuje se od vsakega učenca, da zavoda ne zapusti, da se ne bi poprej zahvalil ravnatelju in učiteljem. Ravnanje temu nasprotno se ne sklada z njegovo izobraženostjo.

Učencu, ki odide brez zglasila, sme se odreči prošnja da bi ga znova vsprejeli.

§ 38.

Nravno dostojno vedenje se pričakuje od gimnazijalca tudi med velikimi počitnicami; odgovoren je za vedenje, temu nasprotno.

e) Disciplinarne kazni.

§ 39.

Pri manjših, iz nepremišljenosti izvirajočih prekrških teh disciplinarnih predpisov bode dotični strokovni učitelj ali razrednik učenca opomnil.

§ 40.

Ukor je javno posvarilo v šoli. Pregrešku primerno izreče ukor ali dotični strokovni učitelj ali razrednik ali ravnatelj, in sicer ta po okolnostih ali vpričo dotičnega učitelja ali vpričo razrednika ali vpričo vseh učiteljev tistega razreda ali pa pred zbranim učiteljskim zborom.

Poostri se ukor s tem, ako se zabeleži v razredni knjigi ter zajedno naznani roditeljem ali njih namestnikom.

§ 41.

Ako so bili opomini in ukori brezuspešni, ali ako je učenec pregrešil kaj hujšega, tedaj nastopi kazen.

Kazni so te:

1. Premestitev učenca na osamljeno mesto.
2. Pridržanje v šoli po pouku pri učencih spodnjih razredov pod primernim nadzorstvom, posebno da učenec dozvrši, kar je zamudil.
3. Zapor pri hudih nravnih in disciplinarnih pregresskih, vselej pod primernim nadzorstvom.

Ta kazen se sme raztegniti za jeden dan na osem ur, vsega vkup na šestnajst ur.

S to kaznijo se isti učenec ne kaznuje večkrat nego največ dvakrat v teku jednega šolskega leta. Učenec, v to kazen obsojen, dobi nalogo, katero mora, kedar poteče za kazen odmenjeni čas, izdelano oddati.

4. Izključitev iz šole.

Ukor izrečen od ravnatelja ter pod 3.—4 naštete kazni nalagajo se samo po sklepu učiteljskega zbora; roditeljem ali njih namestnikom pa jih naznanja razrednik po ravnateljstvu, tako tudi kazen pod št. 2.

§ 42.

Izključi se učenec:

1. Ako je osem dnij izostal iz šole, a ne naznanil, zakaj, ni ustno ni pismeno (§ 19.);
2. ako ni plačal šolnine ob roku niti v roku, ki se mu je za to dovolil;
3. ako je dobil v dveh tečajih zaporedoma spričevalo tretjega reda ali kot neprostopoljen repetent koncem leta drugi ali tretji splošni red v napredku;
4. ako zanemarja šolo in službo božjo po svoji krivdi, a se ne poboljša vkljub vsem ukorom in kaznim;
5. ako svoje lénohe, dasi je bil zaradi nje že večkrat pokaran ali celo kaznovan, ne opusti, ali ako se je več drugih pregresskov nabralo skozi delj časa;

6. zaradi odločne upornosti ali brezbožnosti, zaradi velike nenravnosti, osobito ako bi mogla ta kvarna biti nravnosti drugih učencev ;

7. ako ukor zaradi kakega pregreška zoper določila v §§ 28. in 31. navedena pri učenci, ali pa v § 35. omenjeno zahtevanje pri roditeljih ni imelo nikakega uspeha.

Vzroki izključitve se poočitijo v odhodnem spričevalu.

§ 43.

Ako je videti, da bi bil sprejem učenca, odstranjenega iz zavoda, za vsak zavod nečasten in kvaren, tedaj nasvetuje učiteljski zbor na višjem mestu izključitev iz vseh srednjih šol ali iz vseh učilišč po vseh v državnem zboru zastopanih kronovinah.

§ 44.

Učenec, ki je prišel pod kazen, mora se odmenjeni mu disciplinarni kazni podvreči brez ugovora, kjer in kedar se mu je določilo.

S tem, da je kdo kazen prebil, pa še ni odstranjen vpliv, ki ga more imeti pregrešek pri določevanji reda iz nravnosti.

Na učencu pa je, da z resničnim poboljšanjem in nadaljnim brezmadežnim vedenjem ta vpliv ali zmanjša ali po okolnostih popoluoma izbriše.

Nikakor pa ne gre, da bi se učenec odtegnil odmerjeni mu kazni s tem, da bi ga ne bilo več v šolo; dokler kazni ne prebije, ne dobi odhodnega spričevala.

§ 45.

Le roditelji ali njih namestniki, nikakor pa ne učenci, imajo pravico pri ravnatelji ali pri višjem oblastvu pritožiti se zaradi kake naložene kazni

